

İqtisadi müstəqillik modern sənayeləşmənin təminatçısıdır

Tezliklə Qarabağda yaradılacaq sənaye sahələri qeyri-neft sektorunun inkişafına mühüm təkan verəcək

Azərbaycanın gələcək inkişafı ilə bağlı düşünülmüş mühüm layihələrdən biri də modern sənayeləşmədir. Sənaye quruculuğu siyasəti yeni dünya trendlərinə uyğun müəyyənəşdirilib. Son illərdə yeni dövrün tələblərinə uyğun həyata keçirilən uğurlu siyasət modern sənayeləşməni daha da sürətləndirib.

Rəqabətqabiliyyətli, elmtutumlu və innovativ istehsal

Ümumiyyətlə, son 10 ildə bu istiqamətdə görülən işlərə, reallaşan layihələrə nəzər yetirsək böyük uğurların şahidi olarıq.

Bu müddətdə sənaye yeni inkişaf mərhələsinə qədəm qoyub. Azərbaycanın regionda güclü sənaye mərkəzinə çevrilməsini təmin etmək məqsədilə hazırlanan "Azərbaycan Respublikasında sənayenin inkişafına dair 2015-2020-ci illər üçün Döv-

lət Proqramı" sayəsində sənaye sahələri modernləşdirilib, strukturu təkmilləşdirilib, yüksək əlavə dəyər yaradan rəqabətqabiliyyətli, elmtutumlu və innovativ istehsalı genişləndirilib. Həmçinin sənayedə istehsalın diversifikasiyası genişləndirilib, müasir texnologiyalara əsaslanan rəqabətqabiliyyətli sənaye parkları və sənaye məhəllələri fəaliyyətə başlayıb. Təkcə 2020-ci ildə sənaye zonalarında (parklar və məhəllələr) 1,3 milyard manat həcmində istehsal olub ki, bunun da 55 faizini ixrac məhsulları təşkil edib.

Sənaye parklarında rezident statuslu 50 müəssisədən 35-i fəaliyyətə başlayıb, 2020-ci ilədək 6 milyard manatdan çox investisiya yatırılıb, 9000-dən artıq iş yeri açılıb. Sənaye məhəllələrində iştirakçı statuslu 30 müəssisədən 17-si fəaliyyətə başlayıb, indiyədək 73 milyon manat investisiya yatırılıb.

Bununla bərabər kosmik sənaye quruculuğu inkişaf etdirilib, "Azərbaycan Respublikasında peyk vasitəsilə Yerin məsafədən müşahidəçi xidmətlərinin inkişafına dair 2019-2022-ci illər üçün Dövlət Proqramı" təsdiqlənib, peyk xidmətlərinin ixracına başlanılıb. Hazırda Azərbaycan orbitdə 3 peyki olan ökdir.

İqtisadi müstəqillik modern sənayeləşmənin təminatçısıdır

Tezliklə Qarabağda yaradılacaq sənaye sahələri qeyri-neft sektorunun inkişafına mühüm təkan verəcək

Əvvəli 1-ci səh.

Qeyri-neft sənayesinin əsas halqalarını formalaşdıran maşınqayırma, cihazqayırma və tikinti materiallarının istehsalı sahələrində yeni rəqabətqabiliyyətli müəssisələr yaradılıb, o cümlədən Gəncədə traktor və kənd təsərrüfatı texnikası, Naxçıvanda avtomobil, Mingəçevirdə elektron avadanlıqlar, Sumqayıtda günəş panellər, Qarabağda metal konstruksiyalar, Hacıqabulda seramik plitələr istehsalı müəssisələri qurulub. Bakıda və regionlarda toxuculuq, geyim, dəri məmulatları, ayaqqabı, kağız, karton və mebel istehsalı, ümumilikdə digər qeyri-neft emal sənayesi sahələrində fəaliyyət göstərən yeni müəssisələr tikilib istifadəyə verilib.

Güclü müdafiə sənayesinin qurulması istiqamətində 50-yə yaxın yeni istehsal sahəsi yaradılıb, hərbi təyinatlı məhsullarla yanaşı, mülki məmulatların da istehsalı təşkil olunub. Ərzaq məhsullarının istehsalı sahəsində İmişlidə Şəkər zavodu, Abşeronda Duz zavodu, Sumqayıtda Bitki yağları emalı zavodu, Oğuzda qarğıdalı emalı və qlükoza istehsalı zavodu, müxtəlif bölgələrdə isə süd kombinatları, konserv zavodları və digər müəssisələr istismara verilib. Ələt Azad İqtisadi Zona fəaliyyətə başlayıb.

Ümumilikdə qeyri-neft iqtisadiyyatının həcmi real ifadədə 1,6 dəfəyə yaxın artaraq 2020-ci ildə 50,8 milyard manat olub. Qeyri-neft sənayesində məhsul istehsalı 5 milyard manatdan 12 milyard manata çatıb. Yeni real həcmdə 2,4 dəfə artım olub. Pandemiya və xarici təsirlərə baxmayaraq qeyri-neft sənayesi 2020-ci ildə ən yüksək templərlə 12,5 faiz artıb. Əlbəttə ki, bütün bu uğurlu göstəricilər Azərbaycanda aparılan sənayeləşmə siyasətinin nəticəsidir.

İşğaldan azad edilən torpaqlarda sənayenin inkişafı prioritet məsələdir

Bu gün global pandemiyanın iqtisadiyyatımıza göstərdiyi mənfi təsirlərə baxmayaraq ölkədə qeyri-neft sektorunun inkişafı istiqamətində mühüm layihələr icra olunmaqdadır. Xüsusilə sənayenin müxtəlif sahələrinin inkişafına böyük diqqət göstərilir.

Prezident İlham Əliyevin sənayeləşmə siyasətinə uyğun olaraq ölkədə innovativ və yüksək texnologiyalara əsaslanan rəqabətqabiliyyətli sənayenin, həmçinin qeyri-neft sektorunun davamlı inkişafını təmin etmək və əhalinin məşğulluğunu artırmaq məqsədilə nəhəng sənaye parkları və məhəllələri yaradılır. Regionlarda sahibkarlıq fəaliyyətinin genişləndirilmə-

si, yerli ehtiyatlardan səmərəli istifadə etməklə sənaye sahələrinin inkişafı, istehsal prosesinin təşkilində infrastruktur xərclərinin azaldılması baxımından bu cür sənaye parklarının və məhəllələrinin müstəsna əhəmiyyəti var. Bundan başqa, bu obyektlər sahibkarlar arasında kooperasiya əlaqələrinin gücləndirilməsi və məşğulluqda sənayenin xüsusi çəkisinin artırılması baxımından da böyük rol oynayır.

Bu gün Azərbaycanda kimya, təkrar emal, gəmiqayırma, yüksək texnologiyalar, yüngül sənaye, əcazalıq sahələrində ixtisaslaşmış sənaye və texnologiyalar parkları fəaliyyət göstərir. Sənaye park və məhəllələrində fəaliyyət göstərən müəssisələrdə tanker və gəmilər, avtomobillər, elektron təhsil avadanlıqları, metal konstruksiyalar, maşınqayırma avadanlıqları, polad və polietilen borular, mexaniki və hidrotexniki avadanlıqlar, polipropilen, pestisidlər, müxtəlif növ sürtkü yağları, xortum və fitting birləşmələri, kəməllər, polimer məmulatlar, texniki qazlar, alüminium və plastik profillər, pambıq iplikləri və s. istehsal edilir.

Aprelin 20-də Hacıqabul Sənaye Məhəlləsinin açılışında Prezident İlham Əliyev vurğulayıb ki, dövlət daxili istehsalı və qeyri-neft sektorunu stimullaşdırır. Tezliklə işğaldan azad edilmiş torpaqlarımızda da sənaye

parkları yaradılacaq: "İndi İqtisadiyyat Nazirliyi bu məsələnin üzərində işləyir. Qarabağ zonasında mütləq belə müəssisələr yaradılmalıdır ki, insanları biz işlə təmin edək, həm də ki, bu zonanın potensialından maksimum dərəcədə istifadə edək".

Son 10 ildə modern sənayeləşmə istiqamətində mühüm layihələr gerçəkləşdirən İlham Əliyev tezliklə Qarabağda da qeyri-neft sənayesinin inkişafı üçün mühüm tədbirlər planı hazırlayıb.

Təbii ki, işğaldan azad olunmuş torpaqlarımızda birbaşa qeyri-neft sektorunu əhatə edəcək sahələr inkişaf etdirilməlidir. Gen-bol əkin sahələri, münbit torpaqlar, zəngin təbii sərvətlər və sənaye mühiti baxımından Qarabağ çox əlverişli coğrafiyaya malikdir. Sənaye parklarının Qarabağda yaradılması ilk növbədə yeni iş yerlərinin yaradılması deməkdir. Digər mühüm məqam isə xammalla zəngin torpaqlarda birbaşa istehsal prosesinin başlanmasıdır. Bu da əlavə dəyər əlavə xərclərindən xilas olmaq anlamına gəlir.

Qarabağ zonasında belə müəssisələrin yaradılması ilə işğaldan azad edilmiş ərazilərimizin potensialından maksimum istifadə ediləcək. Bu həm də bölgəyə investisiya axınına sürətləndirəcək.

Rəşad BAXŞƏLİYEV,
"Azərbaycan"